

הבקר

דברי

מספר 1033

י"ט באב תשמ"ז

14.8.87

כפר הנשיא

עלון פנימי - לא לפרסום

גשם שוטף ירד במשך עשרים דקות בצפון
רמת הגולן (מן העיתונות). הלואי עלינו!....

מזל טוב... מזל טוב

י מ י - ה ו ל ד ת

16.8. רקפת הדר
יסמין וולס (קולט)

17.8. נמרוד אנגלסברג
נועם זיגדן (נכד של ניצן)

18.8. שרה מרקוסון
דריה בילגורי
חן קורנבליט
ידידה-אברהם דוארי (נכד)

י מ י - נ י ש ו א י ן

17.8. צביה ויוסי כץ
אביבה ובני גולדברג

18.8. ג'ויס ורוי אב

19.8. דינה ומרדכי ברור

20.8. ציונה ושבי מזרחי

21.8. ורד ומוטי קולקר

עליזה וקווין דויל

22.8. בתיה וברוס ויטהם

19.8. אסף סולומון

שרון גולדברג

20.8. דניאלה רחמני

סער נצר (נכד של חצור)

אריאל נוה (נכד של בן-יהודה)

22.8. ראובן גוטר

שלומית פרחי (וטרמן)

לגלית אלמן - ברכות לקבלת רשיון-הניהגה
(במבחן ראשון!).
דרך צלחה - וסעי בזהירות!

מה נשמע?

אוי, החום - החום!! החזאי אומר שיהיה טוב יותר בסוף השבוע, אך בינתיים המזגנים והמאווררים עובדים שעות נוספות, וכמו-כן המצילים שפותחים את הבריכה גם בשעות לא מקובלות בדרך-כלל. אך אפילו המים בבריכה חמים...

* ט"ו באב - שבוע של אהבה עם ירח מלא. יום שישי בערב, בהשתתפות מלאה, נתן (מנוסה) אלישע (גם-כן מנוסה) ומרגלית (חדשה) הם המנחים להופעות ולמשחקים. מתברר שרג"י לא מכירה את רגלי בעלה! כל יתר הזוגות עמדו במבחן.

ועוד ערב חברתי בבריכה, בהשתתפות דלה ותוכנית וכיבוד - כמו הקהל. מועדון הזמר ביום חמישי (דיווח בשבוע הבא) - הכול בסימן האהבה.

* אנחנו מארחים כאן קייטנה של ילדי בית-הספר מקיבוץ העוגן. ילדינו היו אצלם לפני שבועיים בקייטנה, וכבר נוצרו קשרי ידידות ביניהם. הרווח הוא של כולם, כ ש כ ל הילדים משני הקיבוצים נהנים מהצ'ופרים של הנופש - כמו טיולים, סרטים, לונה-פארק ועוד.

* מי לא מכיר את "לו המלמד" מארה"ב? למען אלה שעדיין לא נולדו לפני 25 שנים או עוד לא היו כאן, כמה מילות הסבר:

ובכן, בשנות השישים המוקדמות, כשאך נפתחה הבריכה, הוא היה כאן כמתנדב, עם נסיון של מאמן שחיה, בקיצור, הוא "התלבש" על הנושא עם ילדינו והמסורת של אימוני-שחיה נמשכה שנים רבות והניבה שיאים ואלופים בקרב ילדינו. עכשיו הוא מבקר כאן שוב עם משפחתו, כשאחד מילדיו חוגג את הבר-מצווה בארץ.

* וברוכים הבאים - הבנים שחזרו: דורי שבא לביקור מולדת של חודש ימים, רפי ואילנה פרנק, אביגיל ואורן. בני משפחת פרנק הגיעו לחגוג עם סבתא חוה את יום הולדתה השמונים, בקרוב ובמזל טוב. אילנה, אשתו של רפי, גמרה את לימודיה באקולוגיה והזוג מתכנן טיול ובקיץ הבא - להשתקע כאן. אורן ואביגיל עובדים במושב אלמגור.

* גם דינה רחמני גמרה את לימודיה בטכניון והיא היום מהנדסת מיכון חקלאי. ברכות וכל הכבוד!

* לנחמן כ"ץ, שמלאו לו 40 אביבים, עשו מסיבת הפתעה. איפה? במוסק, כמובן. כשהגיע למוסק אחרי קריאה לעזרה מאחד הנהגים ובמקום פנצ'ר מצא שולחנות ערוכים והמון חבר'ה - ההפתעה הייתה גמורה.

* ואיך אפשר לסיים בלי להזכיר את חדר-האוכל. חדר-האוכל? אמרתי ל א להזכירו הבניין מתחיל להיות מבוך ומי שנכנס בכניסה אחת, אוכל את ארוחתו ורוצה לצאת - לא יכול להיות בטוח שיוכל לצאת באותה הדרך. בינתיים חסמו, פתחו במקום אחר והזיזו דלתות. בהנהלת-החשבונות - צפוף, במזכירות - רעש, אבל, כפי שאנו רגילים, נסבול בשקט ונקווה לטוב.

אגב, נמסר לי שאחד הדחפורים חתך את קאבל (כבל) המחשב, שמחבר את המחשב המרכזי עם השולחנות במשרדי חדר-האוכל, ועד לתיקון אין שירות חיוני זה קיים. למזלנו ניתקו מיד את החשמל ונמנע אסון.

גם דוד הקיטור התפוצץ ויום אחד לא היה קיטור. היום (יום שלישי) לא היו מים בשעות הבוקר - קשה במיוחד לעובדי חדר-האוכל והמטבח. אך, כפי שאמרתי, נסבול בשקט.

וברוח זו ובתקווה שבשבת יהיה קריר יותר

שבת שלום

יעל נ.

הוועדה לחבר המבואר-

1. בית תחביב: התפנה חצי בית ב"דחקי שאנו מתכוונים ^{להפוך} למקום, שבו חברים יכולים לעסוק בתחביבים שונים בשעות הפנאי (כמו שעשו בזמנו בחלק מחדר-האוכל הישן ובמקלט) בשעות הבוקר. ויטה מקווה להשתמש בחדר אחד למפגשים עם ההורים. כרגע רג'י עסוקה בבירור והעברת החומרים, וניל ש. אחראי על המיבצע כולו.
2. ב-20 באוגוסט מתחיל עוד "יחוג לקראת זיקנה", בהדרכת גרשי ואירנה. הפעם הפגי- שות מרוכזות בסוף-שבוע ומספר ערבים, ונרשמו 20 חברים. יש לציין שההתעניינות רבה ומשתתפים חברים מכל שכבות גיל (כולל צעירים).
3. בעקבות פניות חברים, שרצו לדעת מה חבר בגיל הפנסיה "מכניס" לקיבוץ, קיבלנו מידע מהנהלת החשבונות, שכרגע כ-40 חברים מקבלים כל אחד במוצע \$ 170 לחודש מהביטוח הלאומי (אלמנות כ-\$ 250).
4. למרות החלטת ועדת כוח-אדם, לא לאפשר לדרור א. לעזור לחברים מבוגרים בעבודות גינה, הספיק צוות הנוי (בעזרת ילדים ומתנדבים) לבצע לא מעט עבודה מסביב בחי האוכלוסיה המבוגרת. נקווה שגם בלי אישורים פורמליים המגמה להקל בשטח זה תימשך.
5. עקב החום, אירועי-קיץ וחופשות, "מועדון פלוס" צימצם את פעולותיו לפעם בחודש בערך. תוכנן טיול נוסף לאיזור קיסריה ומושב הבונים בסביבת סוף ספטמבר.
6. בנושא מקומות עבודה לחברים מבוגרים: עם סיום עבודות השיפוץ וההרחבה בביקורת טיב במחלקת הברזים, אלן א. מוסר שיש אפשרות של קליטת מספר חברים. חברים מוזמנים גם לבקר במחלקת "המפעילי" החדש, לשם עניין והתרשמות.

מסרה: אלזה

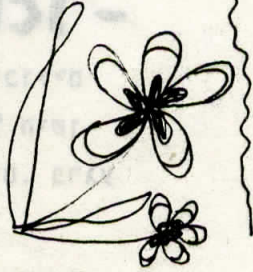
נר - זיכרון

כ"ג באב - מר הרי אנגלסברג

משורר על הצניע הקבוע - התאסות בע'תונות.

רגע לפני הרגע האחרון

באחת מישיבות המזכירות של קיבוץ בצפון דיווח מרכז המשק על המצב המשקי, ובסיום הדיווח הלא-אופטימי ביקש לומר משהו אישי: "יש לנו חובות המסתכמים במליוני דולרים, ואינני רואה סיכוי להיחלץ מהם. לכן החלטתי להרים ידיים, לסיים את תפקידי ולעזוב את המשק יחד עם משפחתי." המזכירות נדהמו. האיש הוא אחד החברים המובילים בקיבוץ שנאנק שנים רבות תחת עול המצב הבטחוני והכלכלי הקשה. קיבוצים רבים נרתעים מחשיפת נושא העזיבות. איך מתמודדים איתו?

"הרמת ידיים" אינה תופעה נדירה בקיבוצים בשנתיים האחרונות. בתנועות הקיבוציות הגדולות מתהלכות שמועות על גלי עזיבה גדולים. זה קורה בקיבוצים גדולים וקטנים, ותיקים וצעירים, בכל הארץ. תמיד היו עזיבות בקיבוצים, אבל הפעם רוב העוזבים הם בני דור הביניים, שרבים מהם נשאו בעול החברתי-כלכלי של קיבוציהם.

מרכזי משקים, מזכירי קיבוצים, מנהלי מפעלים, רכזי שיווק ויצוא במפעלי התעשייה ופעילים בענייני חברה ותרבות ממלאים את רשימות העוזבים והעוזבים-בפוטנציה. גם הסבורים שגל העזיבות הוא בבחינת נבואה שמגשימה את עצמה, והטוענים שעדיין אין סט-טיסטיקה בדוקה בעניין זה, יודעים שיש יותר מתחושה של משבר ואי-נחת אצל בני דור הביניים בקיבוצים. יש אצלם הרגשה של "הרגע האחרון": 'אם לא עכשיו, בשנות ה-40 ולקראת ה-50 שלנו, אומרים רבים, נאחר את המועד ונישאר בקיבוץ עם תחושת ההחמצה הנצחית!'

חברי ועדות החברה של התנועות הקיבוציות הגדולות אומרים, שהשמועות המבהילות על העזיבה הגדולה משפיעות על המתלבטים להתלבט בגלוי. "זה כמו שמועה על גירושין בקיבוץ", אמר לי חבר בכיר בוועדת החברה של התק"ם. "יש שמועה על זוג שעומד להתגרש, עדיין אין לה סימוכין, אבל היא משפיעה על משפחה אחרת, שגם בה המצב לא טוב, לדבר על גירושין". אנשים השומעים על עזיבות של חברים טובים ונאמנים, שנשאו בעול יחד איתם, מרגישים שהם נשארים לבד וכוח העמידה שלהם נחלש.

"בגיל זה אדם מרגיש שזה הרגע האחרון שלו. עכשיו או לעולם לא", אומר אבישי גרוסמן, 50, חבר קיבוץ עין-שמר, דור שני במשק והרכז הפדגוגי של המוסד החינוכי "מבואות עירון" בעמק חפר. "עליו להחליט סופית אם להמשיך במסלול חייו הנוכחי או לשנות אותו."

מחקרים מראים ש-40-45 הוא גיל המשבר בכל העולם. רוב המתגרשים בארצות-הברית הם בני גילים אלה, ורוב המשברים המשפחתיים והאישיים קורים בגיל זה. "מאבדים ביטחון כלכלי-סוציאלי, המטרות והשקפת-העולם מיטשטשות, ועולות השאלות: למה קיבוץ? ולמה אני בקיבוץ?" אומר גרוסמן.

מה יגידו

דור הבנים הראשון ברוב הקיבוצים הגיע לגיל 40-50. בנים אלה גדלו בתקופה של אמונות מוחלטות בציונות ובסוציאליזם. גם בנושאי השלום והמלחמה היו הדעות מוחלטות. לא שאלו שאלות. "אנשים כאלה הם כמו פלדה", אומר אבישי גרוסמן. "הם היו יציבים וחזקים כל זמן שלא היה ערעור על תפיסת-עולמם. הקיבוץ היה חשוב, תפקיד הקיבוץ היה ברור. לדור הזה הוזרק מסר אחד: תרום! לבנות ולהיבנות! הדגש היה על לבנות, והצבא היה הלבנה הבסיסית. היום יש שבר ונשאלות שאלות. רעיון השותפות נשבר, והאנשים, כמו פלדה, לא התכופפו. הם נשברו."

בוועדת החברה של התק"ם לא מדברים על מספרי העוזבים. כמו בכל קיץ, נשלחו באחרונה תזכירים ליותר מ-200 קיבוצים ובהם בקשה לדווח על מספר העוזבים השנה. שריטה סינה (כפר הנשיא), מרכזת ועדת החברה, אינה מצפה לשיתוף פעולה של מאה אחוזים. נסיון העבר מלמד שקיבוצים לא מעטים מעדיפים לשמור לעצמם את המספרים הכואבים האלה, אולי מפני שהם רואים בכך חולשה שאין להתפאר בה. אחרים לא משיבים לפניות תנועתיות מסוג זה, משום שאינם מתייחסים לסקרים ברצינות.

(רגע לפני הרגע האחרון - המשך)

באין סטטיסטיקה מדוייקת, עלינו להיעזר בדיווחים מקוטעים ובהתרשמויות, ואלה מלמדים שבשנה האחרונה הגיע מספר העוזבים בקיבוצי התק"ם ל-2000 ובמספר זה לא נכללו בני משק צעירים אחרי צבא וחברים שעזיבתם נחשבת ל"מתקבלת על הדעת". כך או כך, ידוע שבשנה האחרונה גדלה אוכלוסיית התק"ם בפחות מחצי אחוז לעומת ממוצע של שלושה אחוזים בשנה עד לפני שנתיים. גם בקיבוץ הארצי, תנועת-האחות, המספרים אינם מוחלטים, אבל מדיווחי המשקים למרכז התנועה אפשר ללמוד, שבכל קיבוץ נרשמות בממוצע שנתי שלוש או ארבע משפחות בגיל 40-50, שיזצאות לשנת חופש או עוזבות. לפי הערכה זהירה עזבו בשנה האחרונה את קיבוצי הארצי 700 איש וב-מחצית השנה הנוכחית לא השתפר המצב.

"עזיבה זה דבר קשה", אומרת שריטה סינה, "על-פי-רוב זה תהליך של שנתיים לפחות. זה מתחיל מאי-שביעת-רצון של הבעל או של האישה. אחרי שאחד הצדדים משכנע את הצד השני, חושבים שניהם על ההתמודדות עם שבירת המסגרת ועל מה שיעשו בחוץ, מעמידים את ה'לא רוצה לעזוב' מול ה'רוצה', כישורים מול אפשרויות, חברים מול הפיתויים שבחוץ. בודקים. השמועה על עזיבה אפשרית עוברת מהר בחצר המשק. לא כך ההחלטה. ה'מה יגידו בחצרי עשוי להשפיע על אנשים לא לעזוב, וזה לחץ חברתי לגיטימי. על הקיבוץ להתמודד עם המשפחה, לחפש דרך יחד איתה, להבין את מניעיה, ולבסוף יהיו אנשים שייפרדו מהקיבוץ בצער ויהיו שימצאו דרך להמשיך בחברות".

ומה באשר לילדים? ספק אם ההורים, העומדים לעזוב, משוחחים על כך עם ילדיהם. ודאי לא בשלבי ההתלבטות המוקדמים. בעבר לא היה ערעור על החינוך הקיבוצי, כיום יש חולקים על איכותם של בתי-הספר האזוריים של הקיבוצים.

א נ ש י ם ל א י ש נ י ם ב ל י ל ו ת

אחד מקיבוצי העמק עמד לפני כשנתיים על סף משבר. יותר מעשר משפחות הודיעו שהן שוקלות יציאה לחופשה או עזיבה. קיבוץ זה אינו מן הגדולים, והיה ברור שיציאתן של משפחות אלה תמוטט את המשק. אנשי המזכירות נפגשו עם כל המבקשים לצאת ושמעו מהם על הרהורי העזיבה שלהם, ובהתאם לתשובות הלך הקיבוץ לקראת המתלבטים וניסה לספק את רצונם. בסופו של דבר נשארו רוב המשפחות האלה בקיבוץ. התקשרתי עם הקיבוץ הזה וביקשתי רשות לבוא ולהיפגש עם האנשים. "יתרד מזה", אמרו לי. "אנשים לא ישנים בלילות מרוב חששות. חשיפה תהרוס הכול".

לגל העזיבות הנוכחי נלווים הפחד וההימנעות מחשיפה. אמנם מדברים על זה במדרכות ובחדר-האוכל, ועוד איך מדברים, אבל בלי שמות, ומחוץ לחצר לא מדברים. ועם אנשי התקשורת בוודאי לא מדברים. ביישוב קהילתי, המוקם בעמק ומורכב בחלקו מעוזבי קי-בוצים, נתבקשו אנשי ועדת הקליטה לשלוח מכתבים גם לחברי קיבוצים, שרוצים להצטרף או לבדוק הצטרפות. חברים אלה ביקשו לשלוח אליהם את המכתבים ללא זיהוי השולח על המעטפות: כל-כך הם חוששים מ"מה יגידו".

"ההיבט הכלכלי פחות חשוב", אומר אבישי גרוסמן. "בעבר היו תנאים יותר קשים, אבל היה טעם-קיום ואנשים היו מוכנים להקריב. הקשיים מתגמדים בעיני מי שרואה את המטרה. אם הקיבוץ הוא רק מקום-מגורים, עם זכרונות ילדות אך ללא איכות, ואם עתידו מעורפל, יש יותר משמעות ל"לצאת עכשיו או בכלל לא".

כיום אין רואים בעזיבה בגידה והיחס לעוזבים סלחני ומבין יותר משהיה בעבר. במסרים שמעביר דור ההורים לדור הבנים חל שינוי. אכזבת ההורים מוקרנת על הבנים. אבישי גרוסמן אומר: "משבר בציונות הוא קרקע פוריה לכוחות המיסטיים ואדמה חרוכה למחוננים ולבעלי ההשקפות הפוליטיות-חברתיות הליברליות, שחברי הקיבוצים נמנים איתם. התוצאה היא יאוש שקט. מיואשים, אבל לא צועקים. יודעים שמאמרים והטפת מוסר לא עובדים על אלה, שלא קוראים ולא שומעים. גישה אגרסיבית אינה מתאימה לאנשים האלה. קשה להם לומר לילדיהם: תישארו כאן ותמשיכו! ולעומת זאת לצד שכנגד יש אמונה מיסטית אגרסיבית".

(רגע לפני הרגע האחרון - סוף)

ע י ק ר ו ן ה ד ו מ י נ ו

את סיבת גל העזיבות ומשבר דור הביניים בקיבוצים מקובל לדרג כך: בראש הסולם אובדן תחושת הייחוד, שהוא תוצאת תחושת אובדן הייעוד. בשביל מה לחיות בקיבוץ כיום? שואלים המתלבטים ומטילים ספק ביכולתו של הקיבוץ להשתנות. הסיבה השניה בדירוג היא המשבר הגילי, שפירושו "אם לא עכשיו אימתי". אחריו תחושת חוסר הביטחון הכלכלי והחשש להישאר בחוסר כול ובלי תמיכה כלכלית ראויה לשמה בגיל 50-60. עוד סיבות הן היעדר מנהיגות תנועתית-קיבוצית והמשבר הרעיוני. התנועות הקיבוציות נתפסות כחסרות מנהיגות וכפועלות רק כדי להתקיים. לא שומעים את ה"אחרי", הנחוץ כל-כך בתקופות משבר. ההנהגה הקיבוצית נתפסת כאחראית לשיבושי הנורמות, למעורבות בבורסה ובשוק האפור. גם לרצון להבטיח לבנים התפתחות אינטלקטואלית-מקצועית, כפי שנדרש לקראת שנות האלפיים, יש השפעה על מהלכי העזיבה וחלק בהרגשת המשבר.

בקיבוצים רבים, בעיקר בקטנים, פועל "עקרון הדומינו". אדם חי שנים עם חברים, וכאשר אחד או כמה מהם עוזבים, פוחת רצונו להמשיך. בשנות המשבר האחרונות קמה בקיבוצים רבים שיכבת חברים, שהסוציולוג משה כרם מכנה אותם "אנשים שעזבו ושכחו ללכת". בהכרתם כבר עזבו, אך הם נשארים משום שאין הם יכולים להבטיח לעצמם ולמשפחותיהם קיום בכבוד בחוץ. השפעתם רבה ומזיקה, הם מקרינים אי-נחת, יאוש ותחושת כישלון. שיכבה זאת גדלה ככל שמחריף המשבר, והחברים האחרים חשים שהם נושאים בנטל כפול: הם מתאמצים לתקן ולשפר ואילו חבריהם נהנים מחדוות ה"קייטור", ההשמצה והטחת האשמות. בגלל תחושה זאת נשברים גם אנשים שרוצים להישאר בקיבוץ.

אבישי גרוסמן: "כמה בעלי-תפקידים, שהיו במרכז העניינים ונשאו באחריות, עזבו בגלל הפער בין מה שהם יודעים שצריך להיות ובין מה שקורה בשטח. הם נשברו. אלה אנשים מסורים ואיכפתיים, שהשקיעו בתפקידיהם המון מעצמם, וכגודל ההשקעה גדולה האכזבה".

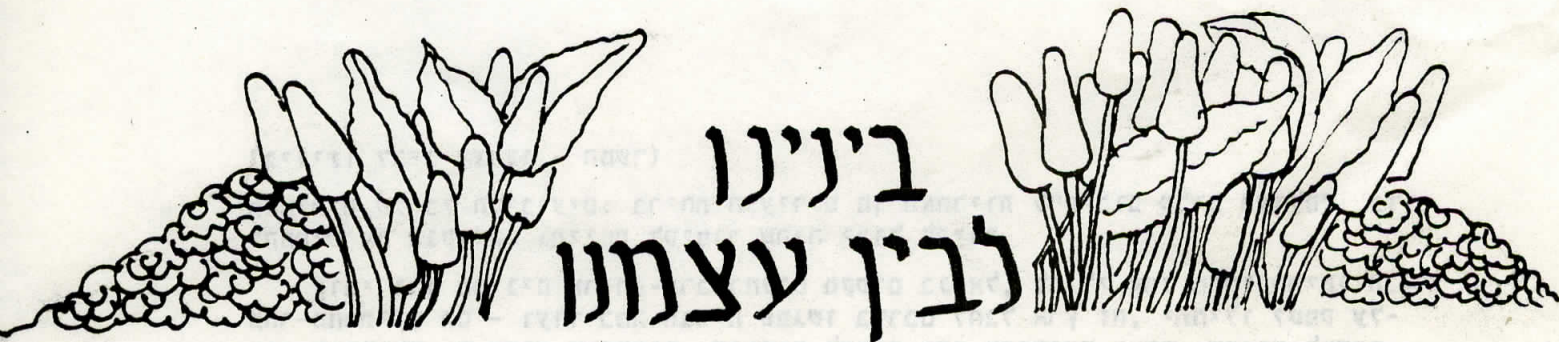
ועדות החברה של התקיים ושל הקיבוץ הארצי מנסות למנוע את המפולת. חבריהן בודקים אפשרויות ללכת לקראת בני דור הביניים ורוצים לדעת, איזה מחיר חברתי-אידיאולוגי-כלכלי יש לשלם על כך. ודאי דרושה סבלנות ולמי שאינו מצויד במטען הזה קשה למצוא פתרונות. "המסגרת מוכנה לשינויים", מבטיחה שריטה סינה, "קורים דברים, אבל אסור לשכוח שעלינו להתמודד עם כישלון כלכלי, שחלקו לאומי וחלקו באשמתנו ושרבים בתנועה חושבים שיש קשר בין המסגרת לכישלון. לדעתי אנו עושים שימוש לא נכון בערכים שלנו ולכן דרוש שינוי. לא את הערכים יש לשנות, אלא את תרגומם למעשים. אם אני מאמינה בשוויון, עלי לדעת מה זה שוויון. לא לשבור, לא לזרוק, אלא לקלף את הקליפה המכוערת ולהישאר עם החפץ המקורי, שהוא יפה. זאת עבודה קשה".

אבישי גרוסמן סבור שהסיכוי לשינוי בקיבוץ תלוי בסיכוי לשינוי במדינה. אם ישראל תישאר שילוב עלוב של דרום-אפריקה וצפון-אירלנד, לא יהיה סיכוי גם לקיבוץ. "בתוך הקיבוץ יש סיכוי לשינוי. גם אם יתנפצו ספינות בים הסוער וקיבוצים יתפרקו, יש לתנועה הקיבוצית יכולת הישרדות, בתנאי שגם בחברה הישראלית יתחולל שינוי. הקיבוץ הוא אחד מתאי האוניה. היא מיטלטלת בלב הים הסוער והיא תגיע לחוף מבטחים או תטבע, יחד עם התא, גם אם הוא יפה ופורח".

גרוסמן מונה את השינויים הנחוצים לדעתו: בחירה בין צרכים אישיים של החברים לצורכי הכלל עם יותר דגש על עצמאות ליחיד; שינוי מבנה התעסוקה ומתן אפשרויות של ביטוי אישי לחברים. "אם בני גיל הביניים יידעו שיש סיכוי שהבנים יישארו במשק ושיש אתגרים בנושאי תעסוקה, מקצוע ורמת חיים, יחזרו אליהם הביטחון והאמונה בקיבוץ".

שמעון וייס

(הכתבה הועתקה, בהשמטת קטעים מסויימים, מ"דבר השבוע", מ-31 ביולי 1987)

קיץ חם

- * אוכלים תירס וענבים - תענוג. החזאי המטראולוגי קובע שהחום יימשך. לחות באיזור החוף ויובש בהרים - מסתבר שקיבוץ זה נמצא באיזור החוף ולא בהרים, כי הלחות כאן גבוהה.
- * בתקופת הלם מלחמת לבנון כתב אחד מצעירינו, שהסיכויים שהצעירים יגיעו לגיל זיקנה שואפים לאפט, כי במלחמות האלו הנהרגים אינם זקנים.
- יש גורם נוסף, שתוצאותיו המצטברות עולות על כל הפצועים וההרוגים במלחמות ישראל: נפגעי תאונות הדרכים. הישראלי המצוי, בכל הגילים, נוהג כמשוגע וסוחב איתו למות גם אחרים, הנוסעים במכוניות אחרות או ההולכים לתומם בדרכים.
- * נושא לשיחה בארוחות-בוקר וצהריים: עוקרים עץ-תות שורשיו איימו להרים את כל חדר-האוכל. והאשכובית, שבה שכנו-ישבו-עבדו וילי והרי, ולאחרונה - גדי, הועלתה ביד-ענק והונחה בצד השני של מגרש-החניה. כשיבואו לאסוף ולרשום את אגדות הקיבוץ, יכתבו שגדי עלה יחד עם האשכובית - דוגמה למופת של דבקות בעבודה. כשיגמרו את כל הבנייה הציבורית כמעט ולא יהיו דשאים סביב חדר-האוכל. יוכלו לקפוץ ישר מאולם ההתכנסות לבריכת השחיה.
- * צערם של אחרים מעורר מחשבות. הכתבה ב"מבט" של יום ב' על כפר-גלעדי היתה עצובה. מסתבר שבניית חדר-האוכל החדש הוסיפה לא מעט לחוב של הקיבוץ. יש לקוות שמה שאנחנו עושים בבנייה הציבורית הוא מדוד ושקול עד לשקל האחרון.

הערות

- שתי כתבות שהופיעו בגליונות האחרונים של עלון זה מחייבות תגובה, כדי שכותביהן יידעו שלפחות אדם אחד קרא אותן:
- אדי, בגליון שיצא קרוב לטי באב (קשר מקרי יש לקוות) כתב על הבעיות הכלכליות של קיבוצנו ושאל מדמינו הפורה פתרונות שאינם בדוקים.
- הקיבוץ כחברה מתנגד לעבודה שכירה, מתוך דבקות בעיקרון העבודה העצמית ואי-ניצול הזולת. רוב הפועלים מקבלים שכר נמוך בהרבה מיום העבודה של חבר, ואם נר-סיף גם את המחסור המשווע בידיים עובדות בכל הענפים, נגיע למסקנה שהדיבורים על החלפת פועלים בחברים כרגע לא מבוססים על בדיקת המציאות האמיתית. אילו היה אדי מתייחס לבזבוז באנרגיה שקיים בקיבוץ, אולי היה ממש בביקורתו.
- ובאשר לביטול חופשה מיוחדת שאדי מציע, נראה שהוא מתעלם מן הסיבות שמניעות חברה זו או חבר זה לבקש לצאת לתקופה ארוכה מן הקיבוץ. יש מצבים אישיים קשים, בעיות משפחתיות ומשברים נפשיים. אנשים כאלה ברצוננו לאלץ "לכבות שריפות?"
- הפיתרון לבעיית כוח-האדם לא נמצא בתוכניות לחיסכון של שעת עבודה פה ושם או עבודה במשמרות, כאשר חסרים ראשי משמרות. הפיתרון הוא להתמודד עם הבעיה

(בינינו לבין עצמנו - המשך)

האנוכית של כל הקיבוצים: בריחת הצעירים מן האחריות ל"סיבוב סביב העולם". כדי להמחיש את הנקודה, נתייחס לסיפור שהיה יכול להיות.

קובי ורן מכינים ארוחת-ערב במקום מקסים בנפאל, לרגלי אחד מהרי ההימליה. מחר-מחרתיים הם - ועוד כמה חבריה שפגשו בדרכם לחבל ארץ זה, יתחילו לטפס על-מנת להתמודד עם הטבע האימתני. חוזרים למחנה כמה מחבריהם ואחד, שהגיע למשרד-דואר, מביא מכתבים מן הבתים הרחוקים בצרפת, ניו-זילנד וישראל. קובי קורא את מכתבו ואומר: אבא שלי חייב לפרוש מניהול המפעל המשפחתי הקטן שיש לנו ורוצה שאשוב לעזור לו לתקופה עד שימצא מנהל ייצור קבוע. רן מרים את ראשו ממכתבו ואומר: מעניין, ההורים שלי צירפו למכתב שלהם פנייה ממזכירות הקיבוץ שצעירי הקיבוץ, באשר הם שם, ישובו לקיבוץ כדי לחלץ אותו מן הבוץ. קובי אומר: רני, מחר אני אורז את החפצים וחוזר הביתה - אמי ואחיותי ומעט הפועלים שאבא מעסיק תלויים במפעל. ומה אתך?

כל קורא יכול ומתבקש להשיב, בעל-פה או בכתב, מה הוא חושב שבן-קיבוץ יעשה.

ונסה כתבה לפני שבועות מספר מאמר, שבו היא מהרהרת על תכולתם של עובדי החינוך בקיבוץ ושואלת: "מהו המסר שאנו רוצים להעביר לחבריה?" ומיד ממשיכה: "בזמנו האידיאליים והציונות תפסו מקום רציני בחיי הפרט". אם המשפט האחרון משקף את האמת העכשווית, אזי אין טעם למה שאנחנו עושים. בלי אידיאליים אין קיבוץ ובלי ציונות אין מדינת היהודים. המחנכים במשך הרבה שנים חטאו וממשיכים לחטוא בזה שאומרים - "בזמנו האידיאליים והציונות תפסו מקום רציני בחיי הפרט". אם יש מחנכים/מטפלות/מדריכים שאינם מסוגלים לומר לילדים: אני מאמין באידיאליים אלה ואלה; אני כאן, כי זאת ארצי ואין לי אחרת ואני חי בקיבוץ לא רק בגלל הפסוק השחוק (אם אין לו פרושים ותוספות) "ואהבת לרעך כמוך", אלא מפני שאני מאמין בשוויון, בעבודה עצמית, קיום מעמל כפיים ולא מרווחים מפוקפקים בבורסה - עליהם לפרוש מחינוך!

איפה שהוא בכתבתה מיחלת ונסה ל"מנהיגות חזקה!" רק זאת חסרה לנו. יש אריק שרון ומאיר כהנא בחוץ... אלה שחופרים בהיסטוריה מכוונים אצבע מאשימה לבן-גוריון על מה שלא עשה וכן עשה. ובתוך הקיבוצים, המנהיגים החזקים שהביאו לקיבוציהם רווחים קלים וחיי לוקסוס של שעה, אורזים את החפצים ועוזבים, אליבא דשמעון וייס (ראה כתבה המתפרסמת בגליון זה).

המשבר הוא משבר של אידיאליים ואמונה ולא של תקנונים לנסיעות לחו"ל, תור לקבל מזגן או טלויזיה צבעונית.

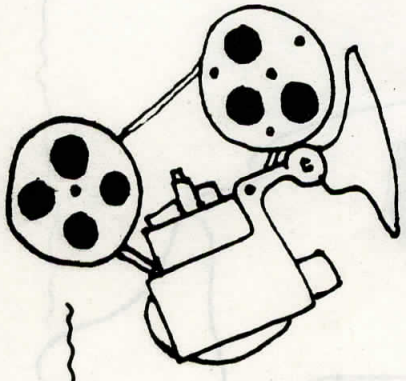
חבל בעונת המלפפונים לכתוב על דברים רציניים כל-כך, אבל זו מציאות.

א ר י ק

גרעה פתוה לאא מצ'יל? ?

תקנונים לא מעטים נכתבו אצלנו ונשכחו במשך הזמן. אבל על תקנון הבריכה היה אפשר לסמוך. לאורך 25 השנים, שבה היא מופעלת, לא הסכמנו לפתוח את הבריכה בלי נוכחות מצ'יל. לא פעם עמדו ילדים מזיעים, על מטפליהם, וחיכו בשער במידה זו או אחרת של סבלנות, אבל ועדת הבריכה עמדה בכל הלחצים, וקבעה: אין מצ'יל - אין שחייה. עד השבת, כשנדהמו החברים למצוא בריכה שוקקת ילדים ואורחים - ומצ'יל אין. לא איכנס לסיבות - מי צדק, מי אשם, מי שכח, מי היה צריך... רק בקשה אחת לי: שדבר זה לא יקרה שוב.

אנגה (וחברים רבים אחרים)

פִּינֹת הַסֵּרֵט הַשָּׁבוּעִי

וְהַשְּׂזוּעִי

אֲזִיטְרוֹק

פֶּסֶטִיבֵל - רוֹק

בְּלַיִם שֶׁת

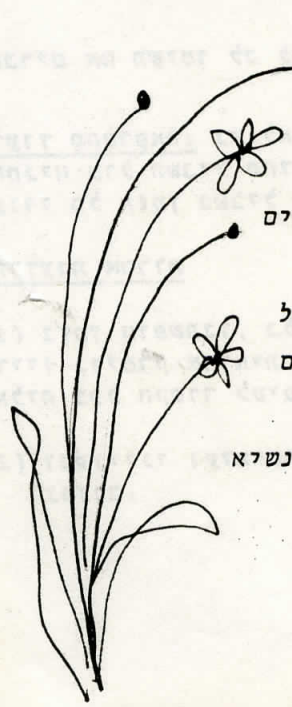
1. (וּן-מִוִּיטְרוֹק) תִּבְרָת

אִירְחוֹנוֹ עוֹז קִיטְנָה יוֹצֵאת רוֹבֵן.

במשך השבוע שחלף התארחנו בקיבוץ. היה זה שבוע קייטנה לחמישה חוסים מ כ פ ר ל. לרובם אין משפחה מתאימה אליה הם יכולים לבוא לשבוע חופש.

ברצוננו להודות לחברת כפר הנשיא על שאיפשרו לנו להתארח כאן, ועל העזרה, ההתענינות והחמימות להן אנו זוכים בשהותנו הקצרה. החוסים נהנים מהכל, במיוחד מהפגישות עם הילדים והחברים שבקיבוץ. נשמח לחשוב שקייטנה זו תהפוך למסורת, ותעמיק את הקשר בין כפר הנשיא לכפר רפאל. נראה לנו שהקשר הזה חשוב לשני הכפרים. תודה ולהתראות.

חיים, אפרים, ציון, בת-שבע, עודד
והמדריכים דניס ו א ב י ש י

עֵימוֹ! ♥ !

הודעה חשובה מהמרפאה: בשבוע הבא, בימים א' וזג', ג' ניה תעבור

לבדה וביתר ימי השבוע תתחיל אורית להתמצא במרפאה, בת-שבע תהיה בחופש. לכן נצטרך לעשות שינויים אלה (כדאי לשמור על הדף):

<u>מראת רופא</u>	<u>קבלת קהל</u>	<u>בדיקות</u>	<u>יום א' 16.8.</u>
--	9.00-8.30 19.00-18.00 (אין קבלה ב-11.00)	8.15-7.30	
18.00-16.00	13.00-11.00 18.00-16.00	-	<u>יום ב'</u>
15.30-13.30	9.00-8.30 15.30-13.30 (אין קבלה ב-11.00)	8.15-7.30	<u>יום ג'</u>
	19.00-18.00 (אין קבלה ב-11.00)		<u>יום ד'</u>
9.30-7.30	9.00-7.30 19.00-18.00 (אין קבלה ב-11.00)	9.00-7.30	<u>יום ה'</u>
	9.00-7.30 13.00-11.00		<u>יום ו'</u>
	10.00-9.30		<u>שבת</u>

חברים אם תשימו לב לפרטים הנ"ל, נעבור את השבוע בשקט, בלי בעיות ובשירות טוב. לבריאות! - עובדי המרפאה

ועוד מהמרפאה: נא לא להעמיד כלי-רכב במגרש-החניה מול השביל החדש למרפאה, שצריך להיות פנוי כל הזמן בשביל האמבולנס.

הודעות אחרות

- בזמן חופשתנו, כלומר עד ל-13.9.87, תהיה דיין נוימרק אחראית למרפאת השיניים. נא לפנות אליה בכל הקשור לטיפול שיניים. לבריאות - רות
- ובענייני ועדת ההשתלמות יש להתקשר עם ג'נט נמנוב. להתראות - גיק גולן

שינויים במספרי טלפון

831	רענן טנא
537	פלוא מרקוסון וג'נין
914	משרד הגזבר
963	הרי ברג
079	טומי עמית
	מיכה והלך ליפשיץ - אין טלפון
	" " - נתן ויהודית ברק
	" " - רונת וג'וני הרמץ
	" " - משפחת עמר

בית תיים!

דו"ח משיבת המזכירות מיום: 2.8.87.

נכחו: קרול ל', גדי ע', שרה ד', ג'וליה נ', דודו פ', מקס מ' גרשי א', ישראל א'.
נעדרו: מיכאל ד', שאולה א', יענקל מ'.

1. תקרת קילומטרז' מסובסד. (מוזמן: הנרי ש')

ועדת החברה הביאה את הצעתה (כפי שפורסמה בדו"ח הועדה מיום: 3.8.87), לפיה יש לחייב את החבר ב - 20 אג' לקילומטר לאחר שעבר את תקרת הקילומטרז' המסובסד - 1,250 ק"מ. בשלב זה הועדה אינה חושבת כי יש לשנות התקרה בתקוה כי חברים ימשיכו לנסות להגביל את השימוש ברכב לצרכים פרטיים. המזכירות קבלה את ההצעה.

2. גיוס מרגלית סמברג לתק"ם. (מוזמנים: נעה מ' - ו. הבנים, ג'קי ע' - ו. כח-אדם)

התק"ם פנה בבקשה לגייס את מרגלית ס' לפעילות בתק"ם למכון יהדות-ציונות בחסות אורנים. הפעילות כולל ארגון סמינרים בנושא יהדות לצעירים ותכלול במסגרת הגיוס של התק"ם.

ועדת הבנים רואה חשיבות רבה בשליחות זו של מרגלית וממליצה לאשר אותה למרות שמרגלית עדין לא במשק שנה שלמה אלא חצי שנה בלבד.

חברי המזכירות רואים בחיוב את הבקשה וממליצים לקבלה. הנושא יובא לאשור האסיפה.

הערה: נעה מ' - כנציגת ועדת הבנים, ציינה כי כל הנושא של 'שנה במשק לאחר השחרור מצה"ל' יגיע לדיון בוועדת הבנים מאחר ומתעוררות בעיות רבות בקשר לכך כל הזמן וישנה תחושה בקרב חברי ועדת הבנים כי יש לחדש את המדיניות בנושא זה.

3. נהול התקציב הכולל.

מקס מ' התבקש על ידי המזכירה להכין נושא זה לדיון והביא לישיבה המזכירות הצעה לשיטת נהול התקציב הכולל, שמטרתה הן:

1. להגביל למינימום את האפשרות לחברים לעבור את התקציב הכולל העמוד לרשותם.
2. להביא לחסול חובות החברים משנים עברו תוך זמן סביר.
3. להמציא שיטה שתעודד את החברים לנהל את תקציבם האישי באופן חופשי אך אחראי כדי שהוצאותיהם ישארו במסגרת הסכומים המוקצבים.
4. להעמיד לרשות החברים שרוצים בכך אפשרות של קבלת ייעוץ ועזרה בנהול התקציב האישי. התקיים דיון ראשון בנושא והוא ימשך באחת מישיבות המזכירות הקרובות.

דו"ח משיבת ועדת כח אדם מיום: 10.8.87.

נכחו: מיכאל ד', קרול ב', יוסי כ', ג'קי ע', שמחה א', אבליו וו', בני פ', כוב ו'.

1. דינה ר'.

אושר לדינה בהמלצת המפעל, לעבוד בחוץ לתקופת סטז' (הכשרה מקצועית).
דינה תעבוד בתעשייה הצבאית ומשכורתה תועבר למשק כמקובל.

2. רותי ע'.

בקשתה של רותי להצטרף לצוות הבנין נדחתה לעת עתה מאחר וצוות הבנין כרגע מלא ואין מקום נוסף. לאור זאת סוכם כי רותי תכנס לעבוד במפעל במחלקת החמרון כמחליפה לאפרת א', ובעוד שנתיים תצא לעבוד במקצוע אותו למדה.

3. בוני מ. ב"ח.

כזכור, פנתה בוני לוועדה בבקשה להצטרף לצוות הנגריה. לאחר דיונים בוועדה, בשתוף בוני, סוכם כי בוני תצטרף לצוות הנגריה ל - 5 ימים בשבוע ויום אחד בשבוע תעמוד לרשות בית ילדים. כל זאת בנוסף להקמות הרגילות הנהוגות בבית התינוקות.

4. טומי ע'.

אושר כי טומי ידריך את שנת ההכשרה המגיעה אלינו בספטמבר השנה.

5. רמה שיין.

רמה לא שובצה השנה במערכת החינוך שלנו כמורה עקב תפוסה מלאה. ועדת כח אדם אשרה לרמה ללמד בקבוץ אמיר בשנת הלימודים הקרובה.

6. מרגלית סמברג.

הוועדה התייחסה לבקשת התק"ם לגייס את מרגלית כפעילה בתק"ם ומעבירה את הבקשה לאשור האסיפה.

7. אורי ג'.

אושר כי אורי ילמד בכפר בלום את נושא המחשבים ארבעה ימים בשבוע וכימים הנותרים ישלים אורי (תוך שלושה חודשים) את עבודת הגמר שלו. לכשיסיים את עבודת הגמר יעמוד אורי לרשות הסדור יומיים בשבוע.

להלן נתונים על שמוש במים לצרכי בית, כולל נוי. זו השוואה בין השנים 1986 - 1987 באלפי קובים.

מאי	יוני	יולי	סטיה
16,665	21,423	24,663	
22,929	29,022	31,010	20,210

מספרים אלה מדברים בעד עצמם.

השתמשנו ב - 20 אלף קוב מים יותר מאשתקד בו בזמן שקיצצו לנו את הקצבת המים ב 3% נוספים על 15% של שנה שעברה. לאור כל זאת אנו פונים ומבקשים שוב מהחברים בכל לשון של בקשה להשמע להוראות מרכז הנוי ולא להשקות יותר מההכרחי. אנו חוזרים על הסיסמה של אשתקד "כל 1000 מ³ מים - 5 דונם פחות של שעועית".

מיכאל ד' - מרכז המשק

NEWS OF THE WEEK

* This week we again have changes in surgery hours in the clinic. Bat Sheva is away on holiday, and the new nurse, Orit, is getting into her stride, so Jenya will have her hands full. The main change is that there will be no 11.00 clinic on Sunday, Tuesday, Wednesday, Thursday. The rest is more or less as usual, but the best thing will be to look at the clinic notice board!
Keep healthy....

- * Avishai brought five people from the institution he has been working at to the kibbutz for a week's holiday. They enjoyed it very much, and wrote us a letter of appreciation. One of the advantages of kibbutz is that from time to time we can provide a home from home for people without supporting families.
- * For the next month Dianne will be working with Jack the dentist, and you should turn to her with any dental problems you may have.
- * Welcome to Dory ben Chanoch, who is here from the States for a month's vacation, and also to Raffi and Ilana Frank, who are passing through, and promise to be back. I hear a rumour that their arrival here at this time is connected to a certain birthday....
- * Congratulations to Dina Rachmani, who is now a fully-fledged agricultural engineer!
- * Galit Elman managed to get her driving license first try! Well done. Only don't get the notion that you are flying a plane...
- * Nachman Katz was very angry one day this week. He got a telephone call in the early hours of the evening that he was urgently needed in the garage - what a chutzpa, and it was his birthday too! He strode down there in a high temper and found..... tables and chairs arranged and his friends waiting to give him a surprise party!

SHABBAT SHALOM
KEEP COOL.... Inge

J A H R Z E I T

23 Av - Mr. Harry Englesberg

HAPPY BIRTHDAY

- 16/8. Rakefet Hadar
Yasmin Wells (Collet)
- 17/8 Nimrod Engelsberg
Noam Zigdon (Nitsan grandson)
- 18/8 Sarah Marcuson
Darya Bilgory
Chein Kornbliet
Y'didya-Abraham Do'ari
- 19/8 Assaf Solomon
Sharon Goldberg
- 20/8 Daniella Rachmani
Sahar Netser (Chatsor grandson)
Ariel Naveh (Ben-Yehuda grandson)
- 22/8 Reuven Guter
Shlomit Farchi (Waterman)

HAPPY ANNIVERSARY

- 17/8 Ts'via & Yossi Katz
Aviva & Benny Goldberg
- 18/8 Joyce & Roy Av
- 19/8 Dina & Mordechai Broer
- 20/8 Tsiona & Shubbie Mizrachi
- 21/8 Vered & Mottie Kolkar (Hadar)
Aliza & Kevin Doyle (Hatsor)
- 22/8 Batya & Bruce Whitham

F I L M O F T H E W E E K

"W O O D S T O C K"

Rock Festival

(Hold on to your ear drums!)

* This week we again have changes in surgery hours in the clinic. Bat Sheva is away on holiday, and the new nurse, Orit, is getting into her stride, so Jenya will have her hands full. The main change is that there will be no 11.00 clinic on Sunday, Tuesday, Wednesday, Thursday. The rest is more or less as usual, but the best thing will be to look at the clinic notice board!
Keep healthy....

* Avishai brought five people from the institution he has been working at to the kibbutz for a week's holiday. They enjoyed it very much, and wrote us a letter of appreciation. One of the advantages of kibbutz is that from time to time we can provide a home from home for people without supporting families.

* For the next month Dianne will be working with Jack the dentist, and you should turn to her with any dental problems you may have.

* Welcome to Dory ben Chanoch, who is here from the States for a month's vacation, and also to Raffi and Ilana Frank, who are passing through, and promise to be back. I hear a rumour that their arrival here at this time is connected to a certain birthday....

* Congratulations to Dina Rachmani, who is now a fully-fledged agricultural engineer!

* Galit Elman managed to get her driving license first try! Well done. Only don't get the notion that you are flying a plane...

* Nachman Katz was very angry one day this week. He got a telephone call in the early hours of the evening that he was urgently needed in the garage - what a chutzpa, and it was his birthday too! He strode down there in a high temper and found..... tables and chairs arranged and his friends waiting to give him a surprise party!

SHABBAT SHALOM

KEEP COOL.... Inge

J A H R Z E I T

23 Av - Mr. Harry Englesberg

